

Twee zussen proberen tijdens een zomerse roadtrip
een schokkend familiegeheim te ontrafelen

ONDER DEZELFDE STERREN

STÉPHANIE VERSTEEG

Stéphanie Versteeg

Onder dezelfde sterren

Laura

donderdag 17 februari 2011

De dag dat Laura Gerritzen via een sms'je vernam dat haar beide ouders waren overleden, was het eerste contactmoment met haar tweelingzus in jaren. Het was een opmerkelijk zachte februaridag, de thermometer aan de gevel gaf elf graden aan en Laura lag ondanks het vroege middaguur pas net een paar uur in bed.

Sinds ze de deur van hun ouderlijk huis voor de laatste keer achter zich had dichtgetrokken, sprak ze Noor sporadisch. Het contact met haar ouders bleef beperkt tot een plichtmatige verjaardagskaart die alleen door haar moeder werd ondertekend.

Aanvankelijk had ze haar telefoon genegeerd toen het berichtje binnenkwam. Ze had geen zin om haar zus te spreken en al helemaal niet nu ze een catastrofale kater had. Maar ergens was ze ook wel nieuwsgierig naar wat haar zus op die willekeurige zondagochtend van haar moest. Ze had beter naar haar voor gevoel kunnen luisteren en haar telefoon ver weg moeten stoppen, want slecht nieuws dient zich altijd aan op momenten dat het net niet lekker uitkomt.

Papa en mama zijn dood. Crematie morgen om 11 uur. Voel je niet verplicht.

Laura zat direct rechtop in bed. What the fuck? Een crematie? Hoe kunnen nou allebei haar ouders dood zijn? Ze keek verbijsterd naar het korte sms'je op haar telefoon, dat vrij afstandelijk was voor de verschrikkelijke boodschap.

De alcoholmist in haar hoofd begon plaats te maken voor bonkende hoofdpijn en kreunend liep ze naar de keuken om een glas water en een paracetamolletje te pakken. Met enige weerstand belde ze terug en kreeg een opmerkelijk zakelijke Noor aan de telefoon. Haar ouders hadden een ongeluk gehad, maar haar zus had alles onder controle, vertelde ze. 'Je hoeft echt niet te komen, hoor,' zei ze onverschillig.

Nou, daar had ze ook absoluut geen trek in, maar toen haar kater de volgende dag was opgeklaard, stapte ze toch maar in de auto en reed met frisse tegenzin naar het oosten, haar beste vriend Timo naast zich op de bijrijdersstoel.

Toen ze de lange oprijlaan bij het crematorium op draaide kon Laura al van een afstandje zien dat haar zus was gebroken. Ze had haar eigenlijk willen vragen waarom ze in godsnaam zo lang had gewacht met het doorgeven van het overlijden, maar slikte haar scherpe woorden in. In plaats daarvan gaf ze Noor onhandig een knuffel en moest ze zichzelf dwingen om haar te condoleren. 'Ik vind het zo erg voor je,' mompelde ze. Maar ze kon aan haar eigen stem horen dat het niet echt gemeend was.

De herinneringen aan het botte sms'je van haar zus flitsen door haar hoofd als ze een scherp geratel hoort dat ergens in het ouderlijk huis dwingend om aandacht vraagt. Laura kijkt verstoord op van de stapel met kleren die voor haar ligt. Wauw. Dat geluid heeft ze lang niet meer gehoord. Ze fronst en probeert zich te herinneren waar haar ouders de huistelefoon ook alweer hadden staan.

'Ach, laat ook maar gaan,' mompelt ze. Het is vast iemand van vroeger en ze heeft geen zin om weer een zogenaamde kennis van haar ouders te woord te staan die het nieuwtje via de dorpsstamtam

had vernomen. De afgelopen dagen is ze heel wat schimmen uit het verleden tegengekomen. Bij de supermarkt in het dorp, tijdens een rondje hardlopen door het bos en ook toen ze bij de chinees haar bestelling kwam ophalen, werd ze aangesproken door nieuwsgierige dorpsgenoten. Ze hadden het zelfs op haar voorzien toen ze op een ochtend even snel de krant uit de brievenbus bij de weg plukte. Alsof ze op haar hadden staan wachten tot ze eindelijk naar buiten kwam. Iedereen had gehoord over het ongeluk en liep over van nieuwsgierigheid. Ja, het is een tragedie. Nee, volgens de patholoog hebben ze geen pijn geleden. Klopt, ze waren in besloten kring gecremeerd. Ze was het zat om steeds weer dezelfde vragen te beantwoorden.

Ze strijkt met haar hand over een duur uitzierende blouse die op de grond ligt. De telefoon rinkelt nog een keer.

‘Noor?’ Het blijft stil. ‘Noortje? De telefoon gaat!’ roept ze wat harder. ‘Kun jij opnemen? Ik ben boven in de slaapkamer!’

Weer geen reactie. Mopperend komt ze overeind uit de kleermakerszit. De volledige inhoud van haar moeders kast ligt verspreid over de grond en ze was net begonnen met het opvouwen van alle blouses.

Haar linkervoet begint te prikken. Ze schudt hem heen en weer om de slaap te verdrijven en hupst voorzichtig op haar andere been naar het raam. Tijdens haar werk in de kroeg had iemand haar ooit wijsgemaakt dat je je enkel kunt breken als je voet slaapt, en sindsdien is ze altijd extra voorzichtig wanneer dat gebeurt.

Ze tuurt naar buiten. De lucht is grijs en de kale takken van de magnolia buigen lichtjes onder het gewicht van de motregen. Haar tweelingzus zit gehurkt in de moestuin die schuin achter de historische woonboerderij ligt. Noor heeft haar dikke bruine haren in een knot op haar hoofd gebonden en naast haar voeten ligt een hoopje doorgeschoten boerenkool. Laura zucht diep en hinkelt onhandig via de steile trap naar beneden, richting de woonkamer waar de vaste telefoon van haar ouders nog steeds ongeduldig overgaat. Ze voelt de tintelingen in haar voet langzaam wegtrekken.

‘Met Laura Gerritzen.’ Ze drukt verveeld de hoorn tegen haar oor en kijkt om zich heen. Er is maar weinig veranderd sinds ze hier jaren geleden voor het laatst is geweest. Haar ouders hadden hun oude beeldbuis vervangen door een plat televisiescherm en de ingezakte plofbank heeft inmiddels plaatsgemaakt voor een moderner exemplaar, maar de pantoffels van haar vader staan nog steeds op hun vaste plek naast de houtkachel. Haar ogen glijden over het stapeltje boeken op het tafeltje bij de bank. Onder een exemplaar van *Eten, bidden, beminnen* van haar moeders naamgenoot Elizabeth Gilbert, herkent ze ook het nieuwste werk van haar moeder zelf, een roman met de naam *Tweestrijd*.

Eigenlijk zijn haar ouders het enige wat ontbreekt.

‘Hello?’ klinkt een mannenstem ver weg. Daarna blijft het stil.

‘Hallo, met wie spreek ik?’

‘Lies, are you...’ Gekraak en geruis aan de andere kant van de lijn.

‘Sorry, ik heb uw naam niet goed verstaan. Met wie spreek ik?’

‘*What happened to the money?*’ klinkt het vaag.

Laura kijkt naar buiten. Haar zus is inmiddels opgestaan en loopt naar het huis toe. Chagrijnig schakelt ze over op het Engels. ‘*I’m sorry, I don’t understand. Who is this?*’

‘*You promised to send me the money, Lies. You are late.*’

‘*I’m sorry, what do you mean?*’ Laura fronst. Weet deze man niet dat haar moeder dood is? Er komt geen reactie.

‘Hello?’ probeert ze nog een keer, maar de verbinding wordt abrupt verbroken.

Laura kijkt nog eens naar de ouderwetse telefoonhoorn in haar hand en haalt dan haar schouders op. Ze bellen vast nog een keer als het belangrijk is. Het was dit keer in ieder geval geen nieuwsgierige buurvrouw.

‘Wie was dat?’ Noor komt door de tuindeuren naar binnen en stampet overdreven haar schoenen schoon op de mat. De handen van haar zus zijn rood van de kou, ze heeft donkere randen rondom

haar nagels en haar jas zit onder de zwarte vegen. Haar waterige ogen en rode neus verraden dat ze heeft gehuild.

Laura draait zich om en legt de hoorn weer neer. 'Weet ik veel, een vreemd figuur die in het Engels om geld vroeg.'

'O, dat soort mensen bellen wel vaker. Volgens mij zijn dat gewoon oplichters.' Noor trekt haar jas uit en gooit 'm slordig over de bank.

Ze knikt naar de vieze handen van haar zus. 'Wat heb je in de moestuin gedaan? We zouden toch wat dingetjes in huis gaan uitzoeken?'

Noor kijkt betrapt. 'Ik wilde gewoon even een frisse neus halen,' zegt ze beledigd. 'En papa was altijd zo druk met de moestuin. Het is toch zonde als zijn groente verpietert?'

Laura zucht overdreven. Waarom had ze zich in godsnaam laten overhalen om haar zus te helpen met het uitzoeken van alle spullen? Ze wijst om zich heen. 'Ik denk dat we beter eerst het huis op orde kunnen maken, anders raken we de keet nooit kwijt.'

De oude woonboerderij uit 1885 is prachtig opgeknapt, dat moet ze toegeven. Haar ouders hadden het eind jaren zeventig gekocht en door de jaren heen helemaal gemoderniseerd, zonder daarbij de ziel van het huis aan te tasten. De houten vloeren waren opgeschuurd en de oude paneeldeuren hadden een likje verf gekregen. In de keuken lagen nog de originele boeren plavuizen en haar moeder had zelfs een overdreven groot fornuis laten installeren – terwijl ze helemaal niet van koken hield. Maar Elizabeth zag het leven als één groot toneelstuk en kon volledig opgaan in haar rol van goddelijke huisvrouw. Laura kan zich nog menig etentje herinneren waarbij haar moeder hapjes van een cateraar serveerde en met een stalen gezicht de complimenten in ontvangst nam.

'Dat hebben jullie zo verkocht,' had de makelaar gezegd, terwijl hij bewonderend om zich heen keek. Hij was een paar dagen geleden langsgesproken voor een kennismaking. Laura kon zien dat hij zich nu al verheugde op de royale commissie die hij zou ontvangen.

Ze kan het hem moeilijk kwalijk nemen. Het is ook gewoon een bijzonder fraai huis. Niet alleen tot in de puntjes opgeknapt, maar ook nog eens op een jaloersmakende locatie aan de rand van de Veluwe. Om er te komen moet je eerst nog een stukje over een onverharde weg door het bos rijden. Een bijna on-Nederlandse aanrijroute, waardoor de vrienden en kennissen van haar ouders vroeger altijd dromerig verzuchtten dat het toch net leek alsof ze ergens in Frankrijk op bezoek waren.

Toen ze op haar zeventiende uit huis ging en tijdelijk bij Timo introk, had ze daar helemaal geen oog voor. Voor haar was het de normaalste zaak van de wereld geweest om hier op te groeien. Pas nu kan ze zien wat iedereen altijd al zag.

Ondanks dat ze zelf in een gehorige benedenwoning in een van de drukste wijken van Utrecht woont, peinst ze er niet over om deze kant weer op te verhuizen. Zelfs niet nu haar ouders er niet meer zijn om haar leven te vergallen. Ze heeft helemaal niets te zoeken in deze uithoek.

Zelf kan ze het huis en de tuin alleen maar zien als een mijnenveld vol nare herinneringen. Ze is hier omdat ze nog één keer alles door haar handen wil laten gaan, om het af te sluiten. Het nest van haar jeugd opruimen als een soort noodzakelijk overgangsritueel en daarna is het klaar met deze plek. Hup, bord van de makelaar in de tuin, sleutels afgeven en nooit meer terugkomen. Afgelopen. Finito.

‘Hé, wat zullen we met deze doos doen?’

Laura schrikt op uit haar gedachten en buigt zich over de doos waar in zwarte blokletters FOTO’s op staat geschreven. ‘Misschien kunnen we wat foto’s inscannen,’ zegt ze praktisch. Nieuwsgierig pakt ze het bovenste album eruit. Op de eerste pagina staat een foto die is genomen in de achtertuin. Ze kijken alle vier recht in de camera. Haar moeder heeft haar arm door die van haar gestoken en lacht met een schuin hoofd naar de fotograaf. Haar dikke, kastanjebruine krullen glanzen in het zonlicht. Noor leunt tegen haar vader Theo aan en lacht haar tanden bloot. Zelf kijkt ze met een gefor-

ceerd lachje in de lens. Ze bestudeert het gezicht van haar vader. Hij had een voorkomen dat minstens zo duister was als zijn persoonlijkheid. Zijn piekerige wenkbrauwen stonden dreigend boven zijn donkere ogen en een dikke snor die al jaren uit de mode was, spande zich boven zijn smalle lippen.

Ze bladert door het album. Er zitten nog meer beelden in van dezelfde fotosessie. Een paar maanden voordat ze uit huis ging, hadden haar ouders een fotograaf laten opdraven die het gezin met een professionele camera had vastgelegd. Laura weet nog goed dat hij haar steeds had gevraagd om te lachen. Ze had toen al geen zin meer om een toneelstukje op te voeren voor de zogenaamd perfecte familieportretten waar haar moeder op Hyves mee wilde pronken.

Met een vage sensatie van nostalgie bekijkt ze haar eigen tienergezicht. Zo jong nog. Onbewust haalt ze een hand door haar haar. Ze heeft nog steeds dezelfde bruine krullen als destijds, maar haar gezicht is minder rond dan toen ze hier zestien jaar geleden wegging: ze heeft een strakkere kaaklijn en de jeugdigheid is uit haar wangen verdwenen. Destijds had ze ook nog bijna geen piercings gehad. Nu heeft ze in allebei haar neusvleugels een subtiel gouden ringetje en een hele rij gaatjes in haar oren.

Ze moet lachen om een herinnering aan haar boze vader. Hij had nooit geweten dat ze stiekem de naam van haar veel oudere vriendje op haar heup had laten tatoeëren. Ze kon de tatoeage precies onder de rand van haar onderbroek verbergen. Haar ouders hadden niets doorgehad. Toen de verkering over was, had ze er een grote slang overheen laten zetten die zich een stuk minder makkelijk liet bedekken, maar toen was ze toch al lang het huis uit. Als je heel goed keek, kon je nog net een paar letters onderscheiden in het puntje van zijn staart.

Noor geeft haar een fotolijstje aan. 'Kijk, dit is mama in Parijs.' Ze wijst naar haar moeder die in een sexy niemendalletje voor de Eiffeltoren poseert. Ze heeft haar armen vol tasjes van dure designmerken. 'Het lijkt toch net alsof ze de hele Champs-Élysées heeft

leeggekocht?’ zegt haar zus lachend. Laura herkent een aantal merken van de blouses die boven op de grond liggen.

Elizabeth Gerritzen was halverwege de dertig toen haar eerste boek werd gepubliceerd: een mierzoet flutromannetje vol pikante details waar Laura spontaan braakneigingen van kreeg, maar dat verrassend populair bleek te zijn onder huisvrouwen. Sindsdien schreef ze ieder jaar een boek en om de publicatie te vieren, ging ze altijd een weekendje shoppen in Parijs. Zonder man en kinderen, uiteraard. Haar moeders kledingkast puilden uit van de designerkleding. Daarnaast maakte ze ook altijd een rondje over de Parijse vlooiemarkt. Dan kwam ze terug met antieke maskers uit voormalige Franse koloniën, verguld bestek en allerlei onzinnige prullen, zoals een opgezette egelvis die van Noor de naam Pieternel kreeg en een antieke revolver die ze in haar nachtkastje bewaarde, want ‘je weet maar nooit’.

Het contrast met de laatste foto die Noor tevoorschijn haalt kan niet groter zijn. Op de foto staan twee slonzige hippies met hun armen over elkaar tegen een geel Volkswagenbusje geleund. Ze herkent haar ouders nauwelijks. Haar moeder draagt een broek met wijde pijpen en heeft haren tot aan haar middenrif. Haar vader was destijds kilo’s lichter en ziet eruit alsof hij al een tijdje niet naar de kapper was geweest. Op de foto lopen zijn dikke snor en bakkebaarden over in zijn baard. ‘De retro zonnebril maakt het helemaal af,’ zegt Noor, die over haar schouder naar de foto staart.

Laura draait de foto om. Dit is een van de weinige foto’s die zijn gemaakt tijdens de reis die hun ouders naar Marokko maakten, een jaar voordat zij en haar tweelingzus werden geboren. MARRAKECH, ZOMER 1976 staat er linksboven in de hoek. Haar ouders trokken drie maanden lang rond in hun campertje, waarbij ze de paar schaamele vierkante meters moesten delen. Laura gruwelt bij de gedachte om zo lang met haar vader in een busje te moeten leven. Zij had het in deze enorme bosvilla al niet met hem kunnen uithouden.